

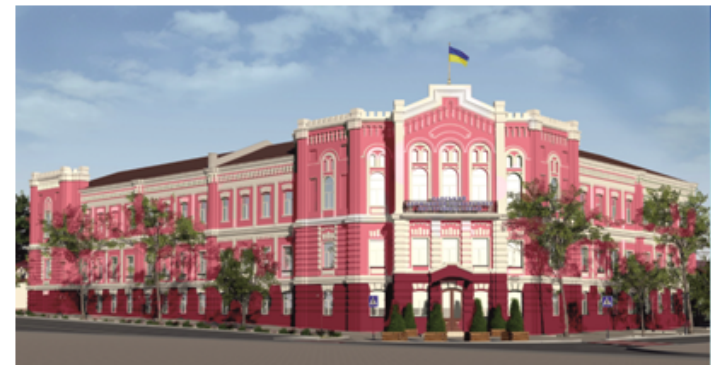
**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТІСНОГО СТАНОВЛЕННЯ
ПОЛІЦЕЙСЬКОГО В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ**

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної
конференції
11 жовтня 2024 року

**Одеса
ОДУВС
2024**

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

**ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТІСНОГО СТАНОВЛЕННЯ
ПОЛІЦЕЙСЬКОГО В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ**

МАТЕРІАЛИ
Всеукраїнської науково-практичної конференції
11 жовтня 2024 року

ОДЕСА

2024

УДК: 159.9:351.74(477)

Оргкомітет конференції:

Голова:

Давиденко В.В., т. в. о. ректора Одеського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук.

Заступник голови:

Корнієнко М.В., проректор університету, доктор юридичних наук, професор.

Члени оргкомітету:

Снігур Л.А., завідувач кафедри психології та педагогіки, доктор психологічних наук, професор;

Бужина І.В., професор кафедри психології та педагогіки, доктор педагогічних наук, професор;

Матієнко Т.В., професор кафедри психології та педагогіки, кандидат юридичних наук, доцент;

Пасько О.М., професор кафедри психології та педагогіки, доктор юридичних наук, доцент;

Прудка Л.М., професор кафедри психології та педагогіки, кандидат психологічних наук, доцент;

Лебедінський Є.Б., доцент кафедри психології та педагогіки, кандидат психологічних наук;

Краснопольська С.М., викладач кафедри психології та педагогіки.

Статті друкуються в авторському варіанті.
Оргкомітет дозволив собі лише скорочення статей,
які суттєво перевищували пропоновані обсяги.

Психологія особистісного становлення поліцейського в професійній діяльності під час воєнного стану. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Одеса, 11 жовтня 2024 р.). — Одеса : ОДУВС, 2024. — 142 с.

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО

Шановні учасники Всеукраїнської науково-практичної конференції «ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТІСНОГО СТАНОВЛЕННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ»!

Вітаю вас із відкриттям конференції, яка проводиться в період повномасштабної агресії проти України.

Особистісне становлення поліцейського в професійній діяльності відбувається під час воєнного стану. Особливо важливо слід звернути увагу на проблеми відновлення в цих складних умовах.

Стрес, постійне перебування в небезпечному середовищі, травматичний досвід, фізичні та психічні перевантаження, - це те, що принесла війна всім і що впливає, у тому числі, на професійне становлення особистості. Склад учасників цієї конференції – практичні працівники поліції, психологи і педагоги, правники беруть участь у сприянні вирішенню цих складних багатоаспектних проблем. На сторінках тез конференції викладено обговорення досвіду зарубіжних країн в подоланні впливу наслідків війни.

Динаміка процесів впливу війни на становлення особистості професіонала акцентує увагу на необхідності забезпечення психологічного, педагогічного, соціального, економічного та юридичного супроводу в аспекті пріоритетного забезпечення права людини на якісну освіту та збереження ментального здоров'я в умовах війни. Адже молодий фахівець – це майбутнє нашої нації, за яке бореться Україна. То ж кожен громадянин повинен стати справжнім професіоналом, психічно стійким і з життєстверджувальним умінням бути щасливим навіть в такий непростий час!

Саме тому ми запросили до участі в роботі конференції як визнаних науковців-теоретиків в різних галузях наук, так і практиків, а також здобувачів вищої освіти, які активно займаються науковими дослідженнями у сфері реабілітації, соціальної інтеграції та освіти.

Сподіваюсь, що конференція сприятиме розвитку, формуванню та вдосконаленню наукової думки, виробленню нових концептуальних підходів та практичного досвіду роботи щодо якісної підготовки фахівців у новітніх проявах розвитку нашої державності, досвіду життя в умовах воєнного стану та забезпечення пріоритету особистісного становлення як особливого завдання формування гідного професіонала і громадянина. Цей процес потребує важливості компетентного супроводження освітнього процесу закладів вищої освіти поліції.

Всіх учасників нашої конференції запрошуюю до плідного, конструктивного діалогу з питань впровадження сучасних наукових поглядів та підходів у сфері забезпечення сприяння особистісному становленню поліцейського в професійній діяльності в умовах військової агресії. Бажаю всім учасникам приємної та результативної науково-практичної комунікації на нашому заході, творчих вам успіхів, відмінного здоров'я, перемоги та миру!

В'ячеслав ДАВИДЕНКО

т. в. о. ректора Одеського державного університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, полковник поліції

проявляється в тому, що він вирішує систему простих і складних розумових завдань, в стратегіях вирішення проблем, в творчому підході до ситуацій, що вимагають пізнавальної активності. Специфіка пізнання полягає в тому, що поліцейський досліджує як взаємозв'язки безпосередньо явищ, які сприймалися, так і те, що відбулося у свідомості людей про подію, що розслідується, тобто аналізує психічні явища. І успішність професіогенезу поліцейського пов'язана із тими ключовими компетентностями, які він здобув на етапі навчання у закладі вищої освіти.

Література:

1. Вищі психічні функції. Вільна енциклопедія Вікіпедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%BE%D0%B3%D0%BD%D1%96%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D1%96_%D1%84%D1%83%D0%BD%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%97_%D0%BC%D0%BE%D0%B7%D0%BA%D1%83 (дата звернення: 17.08.2024).

2. Вовк О., Пашіс Л. Комунікативно-когнітивна компетентність майбутніх філологів і вчителів-мовників. *Педагогічні науки*. Випуск № 1. 2024. С. 24-35. <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2024-1-24-35>

3. Вовк О. Комунікативно-когнітивна компетентність студентів-філологів: нова освітня парадигма. 2013. Черкаси: Видавець Чабаненко Ю.А. 500 с.

Платонов В.М.

Національний університет цивільного захисту України

Кердивар В.В.

Національний університет цивільного захисту України

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ФАХІВЦЯ-ПІРОТЕХНІКА ДСНС УКРАЇНИ

Діяльність піротехніків ДСНС України є відмінною від інших професій, які наявні в структурі Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Піротехнікам доводиться працювати на упередження та запобігання надзвичайних ситуацій та нещасних випадків, які можуть спричинити вибухонебезпечні предмети. Виконання діяльності вимагає від майбутніх піротехніків максимальної концентрації уваги, ретельності, нервово-психічної витривалості, спокою та великого обсягу знань, адже допущена помилка може коштувати життя не тільки самому піротехніку, але й іншим працівника підрозділу [1].

Основним завданням піротехніків ДСНС є виявлення, ідентифікація та знешкодження вибухонебезпечних предметів та речовин, які залишаються після бойових дій або є наслідком війн. Зокрема, в умовах війни та численних обстрілах, що тривають на території України, піротехнікам доводиться постійно виконувати завдання які супроводжуються прямою небезпекою для життя.

Особливістю роботи піротехніків є те, що їм доводиться працювати на упередження. Вони часто взаємодіють із різними відомствами для проведення

планових або екстрених перевірок, залучаються до очистки територій від вибухонебезпечних предметів після боїв або інших надзвичайних ситуацій. Це не лише робота з реальними загрозами, а й превентивні заходи: навчання населення правил безпеки, проведення профілактичних оглядів у школах, житлових зонах та інших громадських місцях, де можуть бути вибухонебезпечні предмети.

Психологічний аспект діяльності піротехніків також відіграє значну роль. Постійне перебування в ситуаціях небезпеки, високий рівень стресу та відповідальність за життя інших людей накладають великий тиск на психоемоційний стан фахівців.

Окрім технічної підготовки та психологічної підтримки, важливим є забезпечення піротехніків сучасними засобами захисту і технікою, яка дозволить їм з мінімальним ризиком виконувати свою роботу. У контексті війни в Україні особливого значення набуває інноваційне оснащення та технічні новинки, які дозволяють дистанційно працювати з вибухонебезпечними предметами, знижуючи ризики для життя людей.

Враховуючи вищезазначені особливості діяльності піротехніків, все це відіграє важливу роль в особливостях навчання та професійного становлення майбутніх фахівців з розмінування.

Не менш важливим є практична складова навчання з використання сучасного устаткування, як роботизовані комплекси для дистанційного знешкодження вибухонебезпечних предметів, дронів для виявлення мін та інших пристроїв, які значно зменшують безпосередній контакт людини з вибухонебезпечними предметами [2]. Це в свою чергу, мінімізує кількість випадків травматизації та зберігає життя піротехніків ДСНС. Крім того, сучасні захисні костюми, оснащені новітніми матеріалами, які забезпечують високий рівень захисту від вибухових хвиль і уламків, є життєво необхідними в їхній роботі.

Використання тренажерів, які розроблено на платформах доповненої реальності дозволяють розширити можливості відпрацювання специфічних навичок роботи при цьому зберігаючи безпекові умови навчання [3]. Розширення можливостей в застосуванні таких тренажерів дозволяє зробити більшу кількість спроб в роботі з вибухонебезпечними предметами та зробити аналіз помилкових дій які були допущені при виконанні змодельованого процесу з розмінування.

Враховуючи вищезазначені особливості діяльності піротехніків, все це відіграє важливу роль в організації навчання та професійного становлення майбутніх фахівців з розмінування. Освіта в цій сфері повинна враховувати новітні розробки технологій доповненої реальності, забезпечують постійну адаптацію до змінюваних умов на діяльності та включати не лише теоретичну підготовку, але й практичні навички використання інноваційного обладнання.

Таким чином, підготовка піротехніків має враховувати те, що піротехніки будуть знаходитися під психологічним тиском та повинні зберігати свої професійні якості. Тому важливим аспектом професійного становлення є розвиток навичок емоційної стійкості та управління стресом, що допоможе піротехнікам справлятися з викликами роботи. Уміння застосовувати набуті

професійні знання з використанням роботизованих й інноваційних систем з аналізу інформації про мінне забруднення території та технічні засоби знешкодження вибухонебезпечних предметів.

Загалом, діяльність піротехніків ДСНС – це не лише щоденне виконання небезпечних завдань, але й високий рівень відповідальності за життя людей. Діяльність з розмінування є роботою на межі технічних і психологічних можливостей, виконуючи надзвичайно важливу функцію для безпеки держави та її громадян.

Література:

1. Професіографічний аналіз діяльності піротехнічних підрозділів Державної служби України з надзвичайних ситуацій: монографія / Оніщенко Н. В., Платонов В. М. (НУЦЗУ). – Х.: ФОП Панов А. М., 2024. – 144 с.

2. Платонов В. М. Застосування сучасних технологій доповненої реальності в психологічному супроводі діяльності фахівців з розмінування. Сучасна війна: гуманітарний аспект : Зб. матеріалів VIII Міжнар. наук. конф. Харків. нац. ун-ту Повітр. Сил ім. Ів. Кожедуба, м. Харків, 24-25 трав. 2024 р. Харків, 2024. С. 92–95.

3. Платонов В.М. Особливості прогнозу ефективності діяльності піротехніків ДСНС України. «Актуальність та особливості наукових досліджень в умовах воєнного стану» : Зб. матеріалів IV Міжнар. науково-практ. інтернет-конф. з нагоди відзначення Дня науки-2024 в Україні «Актуальність та особливості наук. дослідж. в умовах воєн. стану», м. Київ.: ДНДІ МВС України, 22 трав. 2024 р. С. 407–408.

Похілько Д.С.

Національний університет цивільного захисту України

Маргієва Я.О.

Національний університет цивільного захисту України

ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ПРАЦІВНИКІВ СИСТЕМИ ДСНС В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Психологічний супровід працівників системи ДСНС це пролонгований та кропіткий процес. Він розпочинається ще на етапі проведення психологічного відбору кандидатів на службу і завершується проведенням психологічної підтримки щодо адаптації до цивільного життя після виходу на пенсію. При цьому, можна зазначити, що більшість уваги приділялося саме першому етапу – психологічному відбору. Поточний супровід виконувався в міру потреб та запитів особового складу. Тобто, працівники ДСНС самостійно звертався до фахівця психолога за необхідною йому допомогою, або психолог, сумісно з керівником підрозділу, на основі опитування визначали категорію осіб, які потребували психологічної уваги.

Після повномасштабного вторгнення рф на територію України, картина щодо організації психологічного супроводу змінилася. Враховуючи значний вплив негативних факторів війни, виникла потреба в проведенні

Кісіль З.Р. ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ У МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВНАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ	56
Косаревська О.В., Луков В.А. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ПРАВОВОЇ СВІДОМОСТІ МАЙБУТНІХ ПРАВООХОРОНЦІВ-НАУКОВЦІВ В УМОВАХ РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ	60
Костюніна О.В. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ	63
Краснопольська С.М. ПСИХОЛОГІЧНІ ТА ЕМОЦІЙНІ НАСЛІДКИ УЧАСТІ ЛЮДИНИ У БОЙОВИХ ДІЯХ. ВИКРИВЛЕННЯ СПРИЙНЯТТЯ	67
Лебединський Є.Б. НАЦІОНАЛЬНО – ПРОФЕСІЙНА ІДЕНТИЧНІСТЬ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК З ТАКТИКОЮ ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ В ПРОФЕСІЙНІЙ ЦАРИНІ	72
Лєвшина О.В. ПРОКРАСТИНАЦІЯ ЯК ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФЕНОМЕН ЗВ'ЯЗАНИЙ ЗІ СТРЕСОМ	74
Лялюк Ю.Р. ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ПЕРЕЖИВАННЯ СТРЕСУ ФАХІВЦЯМИ СИЛ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ	78
Маршавіна А. ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ ПІД ТИСКОМ: АНАЛІЗ КОГНІТИВНИХ ПРОЦЕСІВ ТА УПЕРЕДЖЕНЬ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ У КРИТИЧНИХ СИТУАЦІЯХ	81
Матієнко Т.В., Дробішевська В.В. ПСИХО-ЕМОЦІЙНИЙ СТАН ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СИСТЕМИ МВС В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ВПЛИВ ЗОВНІШНІХ ФАКТОРІВ НА ПОПЕРЕДНЮ ДЕФОРМАЦІЮ ОСОБИСТОСТІ	84
Мирза С.С. ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ СУДОВО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	87
Морозовський О.А. УЧАСТЬ ПРЕДСТАВНИКІВ МВС УКРАЇНИ В МІЖНАРОДНИХ ОПЕРАЦІЯХ З ПІДТРИМАННЯ МИРУ І БЕЗПЕКИ	90
Охріменко І. М. ЕМОЦІЙНЕ ВИГОРАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМУ	93
Пасько О.М. КОГНІТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ КУРСАНТІВ (МАЙБУТНІХ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ) ЯК ЗАПОРУКА УСПІШНОСТІ ПРОФЕСІОГЕНЕЗУ	95
Платонов В.М., Кердивар В.В. ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ФАХІВЦЯ-ПРОТЕХНІКА ДСНС УКРАЇНИ	98

Наукове видання

**ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТІСНОГО СТАНОВЛЕННЯ
ПОЛІЦЕЙСЬКОГО В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ**

**МАТЕРІАЛИ
Всеукраїнської науково-практичної конференції**

м. Одеса, 11 жовтня 2024 року

Підп до друку 30.09.2024. Формат 60x84/16.
Друк Rizo. Папір офсетний. Гарнітура Times.
Ум.-друк.арк 8,25. Обл.-вид. арк. 9,34
Надруковано з готового оригінал-макету
Редакційно-видавничій відділ
Одеського державного університету внутрішніх справ
м.Одеса, вул.Успенська,1,
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДП №3507 від 25.06.2009